

Slovensko v rebríčku vnímania korupcie nikdy nepadlo tak skokovo

11. februára 2025

Slovensko sa v najcitovanejšom **rebríčku vnímania korupcie** (CPI), zostavovanom každoročne centrálou Transparency International v Berlíne, **prepadlo o dvanásť pozícií na 59. miesto spomedzi 180 krajín**. Medziročne ide o **historický prepád**, došlo k nemu z **dosiaľ najlepšieho 47. miesta**. Výnimočný je aj v rámci Európskej únie, kde viac ako my padli v poslednom desaťročí iba Cyprus a Malta medzi rokmi 2015 a 2016.

Mimoriadny je aj **pokles skóre o 5 bodov z 54 na aktuálnych 49 bodov** zo sto možných (čím vyššie skóre, tým menej korupcie). V aktuálnom vydaní sa rovnako ako my medziročne prepadlo iba šesť ďalších krajín a viac iba jediná (Eritrea o -8 bodov). Z hľadiska skóre aj umiestnenia sme tak klesli na úroveň výsledkov zo sklonku tretej Ficovej vlády po vraždách Jána Kuciaka a Martyiny Kušnírovej.

Globálny rebríček vnímania korupcie sa zostavuje na základe indexov nezávislých inštitúcií mapujúcich rok až dva dozadu. Slovenska sa týkalo 10 z nich, pričom 9 **zachytávalo už obdobie štvrtej vlády Roberta Fica**. Na rozdiel od vlaňajšieho umiestnenia, ktoré ešte reflektovalo obdobie predchádzajúcich vlád Eduarda Hegera a čiastočne aj Ľudovíta Ódora, ide už **o vizitku aktuálnej vlády**.

Oslabenie štátu v boji s korupciou

Prudkému poklesu Slovenska počas prvého roku vlády Roberta Fica **venuje centrála Transparency osobitú pozornosť** aj v sprievodnej analýze o vývoji v krajinách Západnej Európy a EÚ. „Viaceré reformy **oslabili protikorupčné mechanizmy a obchádzali zapájanie verejnosti**. Vláda zrušila Úrad špeciálnej prokuratúry a Národnú kriminálnu agentúru, ktoré boli zodpovedné za boj proti korupcii a závažnej kriminalite. V kombinácii so skrátением premáčacích lehôt, zmiernením trestov za korupciu a upustením od hroziacich trestov, viedli tieto zmeny k **obmedzeniu schopnosti stíhať páchatelov ako i k beztrestnosti v niektorých významných kauzách**,” zhrňa centrála Transparency. Pripomína aj politické nominácie, obchádzanie štandardných legislatívnych postupov a vládne **podkopávanie nezávislých inštitúcií a médií, spolu s útokmi na mimovládne organizácie** cez naratívy o ‚zahraničných agentoch‘ na ruský štýl.

Prepad Slovenska v rebríčku sa vo veľkej miere **zhoduje aj s vnímaním vlnajšieho vývoja stovkou domácich expertov a osobností**. Odborníkov z oblasti právneho štátu, politológov, sociológov, analytikov, ekonómov, podnikateľov, novinárov, bývalých politikov, známe osobnosti či predstaviteľov verejného sektora oslovila slovenská Transparency na prelome rokov v rámci „**Expertnej konzultácie o korupcii – Slovensko 2024**“. Až **86 percent respondentov očakávalo zhoršenie Slovenska v CPI 2024**, pričom 28 percent predvíдалo citeľný prepád. **Deväť z desiatich oslovených pritom aktuálnej vláde neverí, že má záujem korupciu riešiť**.

Politicky motivovaná zmena trestných kódexov bez riadnej verejnej diskusie viedla k **de facto „amnestovaniu“** vo viacerých korupčných kauzách. **Spravodlivému procesu a prípadnému trestu sa pre skrátenie premlčacích dôb vyhnú vplyvní ľudia s napojením na politiku** ako niekdajší minister financií Ján Počiatek a pravdepodobne aj jeho nástupca Peter Kažimír, zastupujúci predseda parlamentu Peter Žiga či podnikatelia Miroslav Výboh a Peter Košč.

Vládna moc **pomohla aj za úplatok v prospech mafie právoplatne odsúdenému bývalému špeciálnemu prokurátorovi Dušanovi Kováčikovi**. Na slobodu sa dostal na základe dovolania a rozhodnutia o prerušení trestu ministra spravodlivosti Borisa Suska. O dovolaní bude rozhodovať Najvyšší súd, Kováčik bol medzitým prvostupňovo odsúdený aj za ďalší úplatok. Človek, **ktorý mal pôvodne zastupovať štát v boji s korupciou z prvého radu, sa tak opakovane stal jej symbolom**.

Legislatívne i systémové **zmeny v podobe rušenia a preorganizovania špecializovaných zložiek zameraných na korupciu sa prejavili aj na výkonnosti**. O nových úspechoch orgánov činných v trestnom konaní, po rokoch odhaľovania závažných káuz už od vlni takmer nepočuť. Polícia v roku 2024 podľa vlastných štatistík zistila aj objasnila iba necelých 50 korupčných trestných činov. Počet vyšetrowaných páchatel'ov klesol v posledných dvoch rokoch na 90, čo sú **najnižšie čísla za posledné desaťročie**.

Právny štát a verejná kontrola pod tlakom

Dôležitým kontextom je aj **oslabovanie princípov právneho štátu**. To sa prejavovalo nielen **stupňujúcimi sa útokmi časti politikov** voči niektorým vyšetrowateľom, prokurátorom, sudcom, nezávislým inštitúciám, médiám a občianskej spoločnosti, ale aj **nízkou kvalitou legislatívneho procesu**. Zásadné zmeny boli presadzované cez poslanecké návrhy či zrýchlené konania bez verejnej diskusie. **Negatívnymi zmenami z hľadiska verejnej kontroly prešli aj normy** týkajúce sa práva na informácie, verejného obstarávania, verejnoprávnej televízie a rozhlasu či podpory kultúrnych a občianskych iniciatív. V parlamente už trištvrte roka čaká na schválenie aj novela namierená proti mimovládny neziskovým organizáciám.

Koalícia pokračuje aj v **politických čistkách**, ministri štvrtej vlády Roberta Fica vymenili podľa analýzy Transparency International Slovensko len za prvý rok až **55 percent** vedúcich postov v rezortných organizáciách. Negatívnu pachuť zanechala aj **kampaň pred prezidentskými voľbami, ktorú ovplyvnili neférové praktiky** a obchádzanie volebných pravidiel.

Kriticky hodnotila vývoj aj **Európska komisia v Správe o právnom štáte 2024**, podľa ktorej Slovensko **nedosiahlo žiadny pokrok** pri takmer žiadnom z predošlých odporúčaní. **Neplnenie odporúčaní v oblasti boja proti korupcii a posilnenia integrity vo vláde a polícii** Slovensku na jeseň 2024 vyčítala aj **Skupina štátov proti korupcii GRECO**, ktorá je orgánom Rady Európy.

Nie všetky sporné plány vlády sa podarilo presadiť, pozitívom zostáva aj hlasné **odmietanie podkopávania právneho štátu značnou časťou verejnosti**.

Prepad aj medzi krajinami EÚ

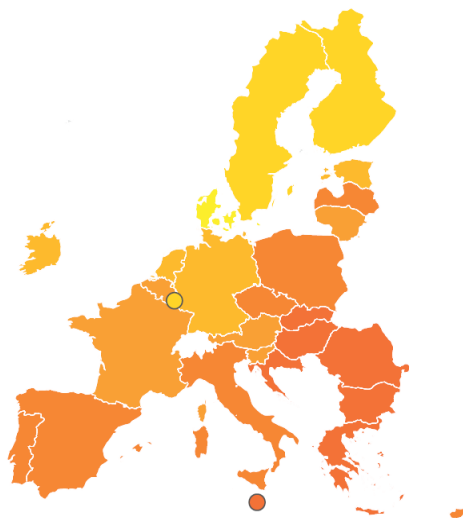
V rebríčku CPI za rok 2024 narástlo aj **zaostávanie Slovenska za priemerom krajín Európskej únie**. Kým vlni sme na priemer EÚ strácali 10 bodov, aktuálne je to už 13 (49 vs. 62 bodov). Horšie ako my bolo na tom len päť krajín EÚ Chorvátsko (63. miesto), Malta (65.), Rumunsko (65.), Bulharsko (76.) a posledné Maďarsko (82.). Vyrovnalo sa nám Grécko (59.) a predstihol Cyprus (46).

CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX 2024

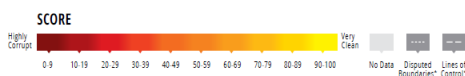
EUROPEAN UNION

62/100

AVERAGE SCORE

SCORE	COUNTRY/TERRITORY
90	Denmark
88	Finland
81	Luxembourg
80	Sweden
78	Netherlands
77	Ireland
76	Estonia
75	Germany
69	Belgium
67	Austria
67	France
63	Lithuania
60	Slovenia
59	Latvia
57	Portugal
56	Cyprus
56	Czechia
56	Spain
54	Italy
53	Poland
49	Greece
49	Slovakia
47	Croatia
46	Malta
46	Romania
43	Bulgaria
41	Hungary

*The designations employed and the presentation of material on this map follow the UN practice to the best of our knowledge as of January 2022. They do not imply the expression of any opinion on the part of Transparency International concerning the legal status of any country, territory, city or area or of its authorities or concerning the delimitation of its frontiers or boundaries.

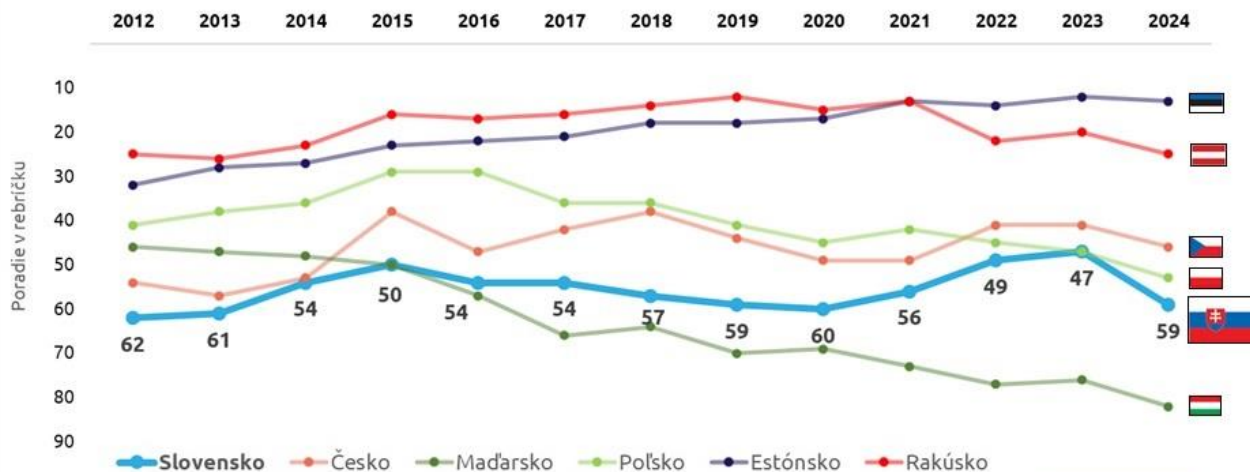
#CPI2024

www.transparency.org/cpi

This work from Transparency International (2025) is licensed under CC BY-ND 4.0

Medzi krajinami s najmenej pociťovanou korupciou na svete zostávajú **Dánsko** so skóre 90 bodov, **Fínsko** (88) a **Singapur** (84), ktorý na tretej priečke vystriedal **Nový Zéland** (83). Z postkomunistických krajín sa najvyššie drží **Estónsko**, ktoré so 76 bodmi figuruje aktuálne na 13. pozícii na svete. Z krajín Vyšehradskej štvorky sú pred nami **Česko** (46. pozícia a skóre 56) a **Poľsko** (53. so skóre 53 bodov), ktoré si tiež mierne pohoršili. Ďalej padá aj **Maďarsko**, ktoré zostáva v EÚ beznádejne posledné (82. pozícia so 41 bodmi).

Z POSTKOMUNISTICKÝCH KRAJÍN EXCELUJE ESTÓNSKO, SLOVENSKO SA STÁČA K MAĎARSKU

Celkový počet krajín v Indexe sa menil od 176 v roku 2012 po 180 v roku 2024. V grafe je pre lepšiu ilustráciu zobrazené poradie krajín v prvej deväťdesiatke.

Aký bude rok 2025?

Zmena kurzu v otázkach právneho štátu a boja proti korupcii, ale aj zahraničnej politiky, sa v prístupe vládnej koalície prejavuje aj na začiatku roka 2025, kedy sa po celom Slovensku konajú **masívne protivládne protesty**. Tie vládna koalícia bagatelizuje, či sa ich dokonca usiluje spájať s údajnými snahami o štátny prevrat.

Odhad vývoja zneprehľadňuje aj **politická nestabilita a možnosť predčasných volieb**, čo však môže zároveň pôsobiť aj ako **brzda pre zásadné protidemokratické zmeny**. Dôsledky zhoršujúcej sa situácie

v oblasti korupcie a právneho štátu sa však v nasledujúcom období budú prejavovať doma aj u zahraničných partnerov a investorov. Ďalší pokles v rebríčku môže znamenať aj prerazenie doterajšieho dna (62. miesto), ktoré Slovensko pri dnešnej metodike dosiahlo v roku 2012.

Korupcia zhoršuje aj následky klimatických zmien

Situácia sa nezmenila ani na chvoste rebríčka. Medzi konfliktami zmietané krajiny so zlyhávajúcim štátom ako **Južný Sudán** (180. pozícia a 8 bodov), **Somálsko** (179. a 9 bodov) a **Sýria** (177. a 12 bodov) sa usadila **Venezuela** (178. miesto a 10 bodov). Z európskych štátov sa opäť najhoršie umiestnilo upadajúce **Rusko** (154. so skóre 22), korupcia zostáva veľkým problémom aj na ním napadnutej **Ukrajine** (105. a 35 bodov).

Za posledné desaťročie **dokázalo odolnosť voči korupcii výraznejšie zvýšiť iba 24 zo 180 krajín, kým v 32 štátoch sa situácia citelne zhoršila**. Až dve tretiny krajín nedosiahli v aktuálnom rebríčku ani polovicu možných bodov, aktuálne sa k nim zaradilo aj Slovensko so 49 bodmi.

Centrála Transparency v tohtoročnej CPI správe upozorňuje **na riziká korupcie aj v kontexte následkov klimatickej krízy**. „Zatiaľ čo miliardy ľudí na celom svete denne čelia dôsledkom klimatických zmien, zdroje na adaptáciu a zmierňovanie ich dopadov zostávajú žalostne nedostatočné. Korupcia tieto výzvy ešte zintenzívňuje a predstavuje ďalšie hrozby pre zraniteľné komunity,“ varuje hnutie.

Čo CPI meria?

Index vnímania korupcie zostavuje organizácia už od roku 1995, aktuálne výsledky sú medziročne **porovnateľné od roku 2012**. Rebríček sa počíta z výsledkov krajín v **13 rôznych indexoch nezávislých inštitúcií** vrátane Svetovej banky, Svetového ekonomického fóra, ale aj konzultačných spoločností a think-tankov. Na ich vytváraní sa Transparency International nepodieľa.

Aktuálny **výsledok Slovenska** vychádza z hodnotenia v **10 indexoch**. K zhoršeniu hodnotenia Slovenska došlo v polovici z nich, najviac v **Svetovej ročenke konkurencieschopnosti IMD** švajčiarskeho Inštitútu pre rozvoj manažmentu a v **Indexe udržateľného vládnutia SGI** nemeckej Bertelsmannovej nadácie (ten zachytáva až dvojročné obdobie do januára 2024).

Výsledný rebríček vnímania korupcie, vychádzajúci z podrobnejších indexov, tak reflektuje predovšetkým vnímanie korupcie medzi manažermi, investormi či slovenskými a zahraničnými expertmi. Oproti prieskumom Eurobarometru skúmajúcim verejnú mienku súhrnný CPI index väčšmi **odráža vývoj v oblasti veľkej korupcie** (zneužívanie verejných funkcií a zdrojov, čistota tendrov, protikorupčné kroky vlády, úroveň právneho štátu atď.). Podrobnosti o **metodike** a kompletne výsledky sú dostupné na **stránke** centrály Transparency International. Slovenský kontext si môžete pozrieť aj v krátkom **videu**.

V prípade otázok môžete **kontaktovať** aj slovenskú pobočku Transparency International.

Michal Piško, riaditeľ Transparency International Slovensko

Výsledky „Expertnej konzultácie o korupcii – Slovensko 2024“ zverejní Transparency International Slovensko v utorok 11.2.2025 o 9:30 na tlačovej konferencii a následne aj na svojom webe.

Podporte index vnímania korupcie a Transparency v snahe o Slovensko bez korupcie: <https://transparency.sk/cpi>. Ďakujeme!